

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-24-21

Druk nr 1015
Warszawa, 15 marca 2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 281 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli pracownik, o którym mowa w § 1 pkt 2, jest osobą, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), pracodawca lub osoba działająca w jego imieniu podlega karze grzywny od 1500 zł do 45 000 zł.”;

2) w art. 282 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Kto wbrew obowiązkowi wypłaca wynagrodzenie wyższe niż wynikające z zawartej umowy o pracę, bez dokonania potrąceń na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych, pracownikowi będącemu osobą, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, podlega karze grzywny od 1500 zł do 45 000 zł.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378, 1565, 2127 i 2338) w art. 411:

1) ust. 10n otrzymuje brzmienie:

„10n. Do postępowania w sprawie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g:

1) stosuje się przepisy art. 23 ust. 2a i ust. 4 pkt 1 i 3 lit. f ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przy czym ilekroć w tych przepisach jest

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawę z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, ustawę z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r., ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawę z dnia 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19.

mowa o rodzinie, rozumie się przez to gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 10j;

2) przepisy art. 23 ust. 7, art. 23b ust. 1 pkt 1, 1a, 1b, 2 w zakresie danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a i e, oraz pkt 3, ust. 4 i 5, art. 24a ust. 1 i 2, art. 25 ust. 3 i 4 i art. 29 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych stosuje się odpowiednio.”;

2) ust. 10q otrzymuje brzmienie:

„10q. W zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 10g, podaje się dane, o których mowa w ust. 10o pkt 1–3, i wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, o której mowa w ust. 10g, oraz wskazuje się, czy dochód ten dotyczy członka gospodarstwa domowego jednoosobowego czy gospodarstwa domowego wieloosobowego.”;

3) ust. 10s otrzymuje brzmienie:

„10s. Żądanie wydania zaświadczenia oraz zaświadczenie, o których mowa w ust. 10g, sporządza się zgodnie ze wzorami udostępnionymi w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw klimatu.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w pkt 1 w lit. c tiret trzydzieste trzecie otrzymuje brzmienie:

„– stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Unii Europejskiej lub Funduszu Pracy, niezależnie od podmiotu, który je wypłaca,”;

2) w art. 5 ust. 4c otrzymuje brzmienie:

„4c. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wykreślenia z rejestru lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny, osoba ucząca się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.”;

3) w art. 21 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. W sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji

administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych. W przypadku wniosków, decyzji lub innych dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową – przekazywana jest ich elektroniczna kopia.

6. W sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, komunikacja między wojewodą a ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, w szczególności przesyłanie odwołań, ponagleń, zażaleń, innych akt sprawy, a także postanowień lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych. W przypadku dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową – przekazywana jest ich elektroniczna kopia.”;

4) w art. 22c dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli realizacji świadczeń rodzinnych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), wraz z ich wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych kontrolą.”;

5) w art. 23:

a) w ust. 4 uchyla się pkt 2,

b) w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym oświadczeniach o dochodach członków rodziny”;

c) w ust. 5d pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym oświadczeń o dochodach członków rodziny.”;

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Organy właściwe do realizacji ustawy używają oprogramowania, które jest zgodne z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 6. Wojewoda oraz minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego realizują ustawę za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnionego nieodpłatnie przez ministra właściwego do spraw rodziny.”,

e) w ust. 8 w pkt 1:

– po lit. jd dodaje się lit. je w brzmieniu:

„je) informacje o pobieraniu dodatku pielęgnacyjnego,”,

– dodaje się lit. r w brzmieniu:

„r) informacje o zgonie;”,

f) dodaje się ust. 15 w brzmieniu:

„15. Minister właściwy do spraw informatyzacji po otrzymaniu od ministra właściwego do spraw rodziny informacji dotyczących osób uprawnionych do świadczeń rodzinnych i członków ich rodzin niezwłocznie przekazuje posiadane dane z rejestru PESEL w zakresie określonym w ust. 8 pkt 1 lit. r oraz informacje, o których mowa w art. 8 pkt 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1397 i 2294 oraz z 2020 r. poz. 695, 2320 i 2369).”;

6) w art. 23a:

a) ust. 1–2a otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku gdy osoba uprawniona do świadczeń rodzinnych lub członek rodziny tej osoby lub rodzic dziecka przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami, w tym informacjami dotyczącymi sprawy, wojewodzie.

2. W przypadku przebywania osoby uprawnionej do świadczeń rodzinnych lub członka rodziny tej osoby lub rodzica dziecka w dniu wydania decyzji ustalającej prawo do świadczeń rodzinnych lub po dniu jej wydania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przekazując niezbędne dokumenty, w tym informacje dotyczące sprawy.

2a. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wyjazdu lub pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celach turystycznych, leczniczych lub związanych z podjęciem przez dziecko kształcenia.”,

b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b i 2c w brzmieniu:

„2b. Przekazywanie wniosku oraz dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje wyłącznie:

- 1) w przypadku wniosków złożonych w postaci papierowej – poprzez wprowadzenie do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 21 ust. 5, danych zawartych we wniosku oraz elektronicznych kopii załączników do wniosku;
- 2) w przypadku wniosków złożonych w postaci elektronicznej – poprzez ich przekazanie wraz z elektronicznymi kopiami załączników, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 21 ust. 5.

2c. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczące osób, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmują w szczególności:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, jeżeli są znane;
- 3) zagraniczny numer identyfikacyjny służący do identyfikacji ludności, jeżeli jest znany;
- 4) państwo pobytu, jeżeli jest znane;
- 5) okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany;
- 6) adres miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany;
- 7) nazwę i adres pracodawcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są znane;
- 8) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znane.”,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, wojewoda ustala, czy w przekazanej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także okres, w którym przepisy te mają zastosowanie.

4. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 1, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wydaje decyzję w sprawie świadczeń rodzinnych zgodnie z art. 21 za okres, o którym mowa w ust. 3.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku gdy decyzja wojewody, o której mowa w ust. 4, nie obejmuje całego okresu, na który ustalane jest prawo do świadczenia rodzinnego, wojewoda przekazuje sprawę organowi właściwemu w celu ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych za okres nieobjęty decyzją, o której mowa w ust. 4.”,

e) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenia rodzinne za okres, o którym mowa w ust. 3.

6. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wojewoda wydaje decyzję w sprawie świadczeń rodzinnych zgodnie z art. 21 za okres, o którym mowa w ust. 3.”,

f) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Organ właściwy, w przypadku, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, ustala prawo do świadczeń rodzinnych od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem art. 24.”;

7) w art. 23b w ust. 1:

a) pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) informacji o dochodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret dwudzieste dziewięte i trzydzieste czwarte;”;

b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

„1b) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów (dochodów) osiągniętych przez osoby fizyczne, każdego członka rodziny, zawierających dane odpowiednio o:

- a) formie opłacanego podatku,
- b) wysokości przychodu,

- c) stawce podatku,
- d) wysokości należnego podatku
 - w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;”
- c) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a, b, e, g, h, j, jb, jc, je, l oraz r;”;
- 8) w art. 25 dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:
 - „4. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne, organ właściwy, do którego został złożony wniosek o te świadczenia, przekazuje wniosek wraz z dokumentami do organu właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się.
 - 5. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenia rodzinne, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję bez konieczności wydawania kolejnej decyzji oraz jest właściwy do jej uchylecia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego stanowią inaczej, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.
 - 6. W sytuacji gdy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenia rodzinne, powodującej zmianę właściwości wojewody, przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.”;
- 9) w art. 30:
 - a) po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:
 - „2c. W przypadkach gdy nienależnie pobrane świadczenia rodzinne wynikają z decyzji tymczasowej wydanej na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przepisu ust. 2b nie stosuje się.”;
 - b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń rodzinnych, wypłacanych zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297), wypłacanego świadczenia wychowawczego oraz wypłacanego świadczenia dojrzałego start.”;

10) w art. 32:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, 695, 1298 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 187), z zastrzeżeniem ust. 3.”,

b) dodaje się ust. 3–5 w brzmieniu:

„3. W sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego przez wojewodę, przepisów art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.

4. W sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego wojewoda może zmienić decyzję odmawiającą przyznania świadczeń rodzinnych w przypadku otrzymania informacji o odmowie przyznania świadczeń na rodzinę w innym państwie członkowskim w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub przyznania tych świadczeń w niższej wysokości niż przyjęto przy wydawaniu zmienianej decyzji.

5. Wszczęcie postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 4, następuje z urzędu. Przepis ust. 1c stosuje się odpowiednio.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409, 2023, 2369 i 2400) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a. Przepisów art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, 695, 1298 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 187) nie stosuje się w sprawach:

- 1) dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 8a;
- 2) wydania zezwolenia na pracę, o którym mowa w art. 88a–88m;
- 3) wydania zezwolenia na pracę sezonową, o którym mowa w art. 88n–88y;
- 4) wpisu oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 88z–88za.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, 875 i 1517) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł, zwaloryzowanej zgodnie z ust. 2c–2f.”,

b) po ust. 2b dodaje się ust. 2c–2f w brzmieniu:

„2c. Kwota, o której mowa w ust. 2, podlega co 3 lata waloryzacji od dnia 1 października roku, w którym przeprowadzana jest waloryzacja.

2d. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty, o której mowa w ust. 2, o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy skumulowany wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującego na dzień 1 stycznia roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego o trzy lata rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

2e. Wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2, ustalanej w sposób określony w ust. 2d, zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

2f. Minister właściwy do spraw rodziny, w terminie do dnia 31 stycznia roku, w którym przeprowadzana jest waloryzacja, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2.”,

c) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wykreślenia

z rejestru lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny, osoba ucząca się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.”;

2) w art. 15:

a) w ust. 4 uchyla się pkt 2,

b) w ust. 8a w pkt 1 dodaje się lit. t w brzmieniu:

„t) informacje o zgonie;”;

c) po ust. 8ab dodaje się ust. 8ac w brzmieniu:

„8ac. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), wraz z ich wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych kontrolą.”;

d) po ust. 8g dodaje się ust. 8h w brzmieniu:

„8h. Minister właściwy do spraw informatyzacji po otrzymaniu od ministra właściwego do spraw rodziny informacji dotyczących osób uprawnionych do alimentów i członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych niezwłocznie przekazuje posiadane dane z rejestru PESEL w zakresie określonym w ust. 8a pkt 1 lit. t oraz informacje, o których mowa w art. 8 pkt 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1397 i 2294 oraz z 2020 r. poz. 695, 2320 i 2369).”;

e) w ust. 9 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym oświadczeniach o dochodach członków rodziny oraz oświadczeniach, o których mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a,”;

f) w ust. 9a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym oświadczeń o dochodach członków rodziny oraz oświadczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a;”;

- 3) w art. 15a w ust. 1:
- a) pkt 1a otrzymuje brzmienie:
 - „1a) informacji o dochodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret dwudzieste dziewiąte i trzydzieste czwarte ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 i ...);”;
 - b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
 - „1b) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów (dochodów) osiągniętych przez osoby fizyczne, każdego członka rodziny, zawierających dane odpowiednio o:
 - a) formie opłacanego podatku,
 - b) wysokości przychodu,
 - c) stawce podatku,
 - d) wysokości należnego podatku- w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy;”;
 - c) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) danych, o których mowa w art. 15 ust. 8a pkt 1 lit. a, b, e, g, h, j, ka, kb, m oraz t;”;
- 4) w art. 18 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. W przypadku gdy dochód rodziny powiększony o uzyskany dochód powoduje utratę prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub obniżenie ich wysokości, świadczenia nie przysługują lub przysługują w niższej wysokości od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.”;
- 5) w art. 19 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:
- „3. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, organ właściwy, do którego został złożony wniosek o te świadczenia, przekazuje wniosek wraz z dokumentami do organu właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się.
4. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze

względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję bez konieczności wydawania kolejnej decyzji oraz jest właściwy do jej uchylenia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, osoba nienależnie pobrała świadczenie z funduszu alimentacyjnego lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2020 r. poz. 22, 284, 412 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11) w art. 11d:

1) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) złożyła oświadczenie zawierające dane, o których mowa w ust. 1a pkt 1–3, oraz informacje o środkach i zasobach majątkowych, o których mowa w pkt 3, zgodnie ze wzorem, o którym mowa w ust. 12.”;

2) ust. 7d otrzymuje brzmienie:

„7d. Do postępowania wszczętego na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 23 ust. 2 i 2a, ust. 4 pkt 1 i 3 lit. f, ust. 7, art. 23b ust. 1 pkt 1, 1a, 1b, 2 w zakresie danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a i e, oraz pkt 3, ust. 4 i 5, art. 24a ust. 1 i 2, art. 25 ust. 3–5 i art. 29 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.”;

3) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, oraz oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, sporządza się zgodnie ze wzorami udostępnionymi w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw klimatu.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 389 i 2320) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się do informacji gospodarczych przekazanych zgodnie z art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, 875 i 1517).”;

2) użyte w art. 21a w ust. 5 w pkt 2 wyrazy „w art. 31 pkt 4–9” zastępuje się wyrazami „w art. 31 ust. 1 pkt 4–9”;

- 3) użyte w art. 30a we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „i art. 31 pkt 6 i 7” zastępuje się wyrazami „i art. 31 ust. 1 pkt 6 i 7”;
- 4) w art. 31 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Przepisu ust. 1 pkt 9 nie stosuje się do informacji gospodarczych przekazanych zgodnie z art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. W sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych. W przypadku wniosków, decyzji lub innych dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową – przekazywana jest ich elektroniczna kopia.

6. W sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, komunikacja między wojewodą a ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, w szczególności przesyłanie odwołań, ponagleń, zażaleń, innych akt sprawy, a także postanowień lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych. W przypadku dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową – przekazywana jest ich elektroniczna kopia.”;
- 2) w art. 12 w ust. 1–3 wyrazy „minister właściwy do spraw rodziny” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego”;
- 3) w art. 12a dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli realizacji

świadczenia wychowawczego prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), wraz z ich wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych kontrolą.”;

4) w art. 14:

a) w ust. 2 w pkt 1 dodaje się lit. p w brzmieniu:

„p) informacje o zgonie;”;

b) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Minister właściwy do spraw informatyzacji po otrzymaniu od ministra właściwego do spraw rodziny informacji dotyczących osób uprawnionych do świadczenia wychowawczego i członków ich rodzin niezwłocznie przekazuje posiadane dane z rejestru PESEL w zakresie określonym w ust. 2 pkt 1 lit. p oraz informacje, o których mowa w art. 8 pkt 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1397 i 2294 oraz z 2020 r. poz. 695, 2320 i 2369).”;

5) w art. 16:

a) ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku gdy matka, ojciec, opiekun prawny lub opiekun faktyczny dziecka przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami, w tym informacjami dotyczącymi sprawy, wojewodzie.

2. W przypadku przebywania osoby uprawnionej do świadczenia wychowawczego lub członka rodziny tej osoby lub rodzica dziecka w dniu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego lub po tym dniu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przekazując niezbędne dokumenty, w tym informacje.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wyjazdu lub pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celach turystycznych, leczniczych lub związanych z podjęciem przez dziecko kształcenia.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Przekazywanie wniosku oraz dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje wyłącznie:

- 1) w przypadku wniosków złożonych w postaci papierowej – poprzez wprowadzenie do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 11 ust. 5, danych zawartych we wniosku oraz elektronicznych kopii załączników do wniosku;
- 2) w przypadku wniosków złożonych w postaci elektronicznej – poprzez ich przekazanie wraz z elektronicznymi kopiami załączników, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 11 ust. 5.

3b. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczące osób, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmują w szczególności:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, jeżeli są znane;
- 3) zagraniczny numer identyfikacyjny służący do identyfikacji ludności, jeżeli jest znany;
- 4) państwo pobytu, jeżeli jest znane;
- 5) okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany;
- 6) adres miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany;
- 7) nazwę i adres pracodawcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są znane;
- 8) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znane.”,

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, wojewoda ustala, czy w przekazanej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także okres, w którym przepisy te mają zastosowanie.

5. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 1, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, ustala prawo do świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 11 za okres, o którym mowa w ust. 4.”,

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku gdy rozstrzygnięcie wojewody, o którym mowa w ust. 5, nie obejmuje całego okresu, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, wojewoda przekazuje sprawę organowi właściwemu w celu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego za okres nieobjęty rozstrzygnięciem, o którym mowa w ust. 5.”,

e) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla prawo do świadczenia wychowawczego za okres, o którym mowa w ust. 4.

7. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, ustala prawo do świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 11 za okres, o którym mowa w ust. 4.”,

f) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Organ właściwy w przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, ustala prawo do świadczenia wychowawczego od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem art. 18.”;

6) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczenia wychowawczego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio danych, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g, ia, ib, k oraz p.”;

7) w art. 20 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W sytuacji gdy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca

zamieszkania osoby, której przyznano świadczenie wychowawcze, powodującej zmianę właściwości wojewody, przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.”;

8) w art. 23 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Organ właściwy lub wojewoda pozostawia bez rozpatrzenia wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, jeżeli osoba, która została wezwana do udzielenia wyjaśnień lub informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, w szczególności spełniania warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 1 ust. 3, nie udzieli tych wyjaśnień lub informacji w wyznaczonym terminie.”;

9) w art. 25 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadkach gdy nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze wynika z decyzji tymczasowej wydanej na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przepisu ust. 3 nie stosuje się.”;

10) w art. 27 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego wojewoda może zmienić decyzję odmawiającą przyznania świadczenia wychowawczego w przypadku otrzymania informacji o odmowie przyznania świadczeń na rodzinę w innym państwie członkowskim w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub przyznania tych świadczeń w niższej wysokości niż przyjęto przy wydawaniu zmienianej decyzji.

4. Wszczęcie postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 3, następuje z urzędu i nie wymaga zawiadomienia strony.”;

11) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, 695, 1298 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 187), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego przez wojewodę, przepisów art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747) art. 2 ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) osobach fizycznych, wobec których toczy się egzekucja świadczeń alimentacyjnych lub egzekucja należności budżetu państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, a które zalegają ze spełnieniem tych świadczeń za okres dłuższy niż 3 miesiące.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r. (Dz. U. poz. 743) w art. 8 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i 5, do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej temu członkowi rodziny kwoty jednorazowego świadczenia pieniężnego”.

Art. 11. W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.²⁾) art. 15oa otrzymuje brzmienie:

„Art. 15oa. 1. Obniżenie wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub obniżenie dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111) z powodu przeciwdziałania COVID-19, stanowi utratę dochodu w rozumieniu tej ustawy i jest uwzględniane przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych na okresy zasiłkowe od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia 31 października 2022 r.

2. Obniżenie wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub obniżenie dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, 875 i 1517) z powodu przeciwdziałania COVID-19, stanowi utratę dochodu w rozumieniu tej ustawy i jest uwzględniane przy ustalaniu prawa do

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 2112, 2113, 2123, 2157, 2255, 2275, 2320, 2327, 2338, 2361 i 2401 oraz z 2021 r. poz. 11, 159 i 180.

świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe od dnia 1 października 2019 r. do dnia 30 września 2022 r.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 (Dz. U. poz. 1068) w art. 13 ust. 2–5 otrzymują brzmienie:

„2. Utrata dodatku solidarnościowego stanowi utratę dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i jest uwzględniana przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych na okresy zasiłkowe od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia 31 października 2022 r.

3. Uzyskanie dodatku solidarnościowego stanowi uzyskanie dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i jest uwzględniane przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych na okresy zasiłkowe od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia 31 października 2022 r.

4. Utrata dodatku solidarnościowego stanowi utratę dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, 875 i 1517) i jest uwzględniana przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe od dnia 1 października 2019 r. do dnia 30 września 2022 r.

5. Uzyskanie dodatku solidarnościowego stanowi uzyskanie dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i jest uwzględniane przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe od dnia 1 października 2019 r. do dnia 30 września 2022 r.”.

Art. 13. 1. Do postępowań w sprawie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy zmienianej w art. 2, wszczętych i niezakończonych na podstawie żądania wydania tego zaświadczenia złożonego przed dniem 1 sierpnia 2021 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Zaświadczenia, o których mowa w art. 411 ust. 10g ustawy zmienianej w art. 2, wydane na podstawie żądań złożonych przed dniem 1 sierpnia 2021 r., zachowują moc.

3. Do postępowań wszczętych na podstawie wniosku o zawarcie umowy o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego, o którym mowa w art. 11d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 6, i niezakończonych przed dniem 1 sierpnia 2021 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 14. 1. Przepisy art. 3 pkt 1 lit. c tiret trzydzieste trzecie ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do uzależnionych od dochodu świadczeń rodzinnych na okres zasiłkowy rozpoczynający się od dnia 1 listopada 2021 r. W sprawach o świadczenia rodzinne na okresy zasiłkowe rozpoczynające się przed dniem 1 listopada 2021 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przepisy art. 3 pkt 1 lit. c tiret trzydzieste trzecie ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2021 r. W sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe rozpoczynające się przed dniem 1 października 2021 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 15. 1. Przepisy art. 23 ust. 4 pkt 2, ust. 5 pkt 2 i ust. 5d pkt 2 oraz art. 23b ust. 1 pkt 1b ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych na okres zasiłkowy rozpoczynający się od dnia 1 listopada 2021 r. W sprawach o świadczenia rodzinne na okresy zasiłkowe rozpoczynające się przed dniem 1 listopada 2021 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przepisy art. 15 ust. 4 pkt 2, ust. 9 pkt 2 i ust. 9a pkt 2 oraz art. 15a ust. 1 pkt 1b ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2021 r. W sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe rozpoczynające się przed dniem 1 października 2021 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 16. 1. Przepis art. 21 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – w zakresie, w jakim istniejące rozwiązania techniczne nie umożliwiają wojewodzie odbioru i obsługi przekazywanych przez organy właściwe dokumentów, o których mowa w tym przepisie – ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających odbiór i obsługę dokumentów.

2. Przepis art. 21 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych

umożliwiających ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego odbiór i obsługę przekazywanych przez wojewodów dokumentów, o których mowa w tym przepisie.

3. Przepis art. 11 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – w zakresie, w jakim istniejące rozwiązania techniczne nie umożliwiają wojewodzie odbioru i obsługi przekazywanych przez organy właściwe dokumentów, o których mowa w tym przepisie – ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających odbiór i obsługę dokumentów.

4. Przepis art. 11 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego odbiór i obsługę przekazywanych przez wojewodów dokumentów, o których mowa w tym przepisie.

5. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1–4.

6. Do czasu wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 2 i 4, komunikacja między wojewodą a ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego w zakresie, o którym mowa w tych przepisach, odbywa się za pomocą elektronicznych skrzynek podawczych.

7. Do czasu wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1 i 3, komunikacja między organem właściwym a wojewodą – w zakresie, w jakim istniejące rozwiązania techniczne nie umożliwiają wojewodzie odbioru i obsługi przekazywanych przez organy właściwe dokumentów, o których mowa w tych przepisach – odbywa się za pomocą elektronicznych skrzynek podawczych.

Art. 17. 1. Przepisy art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. je i art. 23b ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających organom właściwym i wojewodom samodzielną weryfikację drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, od organów emerytalno-rentowych informacji, o której mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. je ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 18. 1. Przepis art. 23b ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających organom właściwym i wojewodom samodzielne uzyskanie lub weryfikację drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych informacji, o której mowa w art. 23b ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Przepis art. 15a ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających organom właściwym wierzyciela, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 5, samodzielne uzyskanie lub weryfikację drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych informacji, o której mowa w art. 15a ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 19. 1. Pierwszą waloryzację kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przeprowadza się w 2023 r.

2. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy skumulowany wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującego na dzień 1 stycznia 2023 r., w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia 2020 r.

3. Wysokość kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ustalanej w sposób określony w ust. 2 zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

4. Minister właściwy do spraw rodziny, w terminie do dnia 31 stycznia 2023 r., ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5

w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na okres świadczeniowy, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 5, rozpoczynający się od dnia 1 października 2023 r.

Art. 20. Informację, o której mowa odpowiednio w art. 22c ust. 4 ustawy zmienianej w art. 3, art. 15 ust. 8ac ustawy zmienianej w art. 5 oraz w art. 12a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 8 przekazuje się po raz pierwszy w terminie do dnia 31 marca 2022 r.

Art. 21. 1. Do ponagieł w sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego wniesionych na podstawie art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, 695, 1298 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 187) przed dniem wejścia w życie art. 32 ust. 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do ponagieł w sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego wniesionych na podstawie art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego przed dniem wejścia w życie art. 28 ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 22. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 3 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 23. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 5 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1, art. 3 pkt 1 i art. 9, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2021 r.;
- 2) art. 7, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Prowadzona przez Rząd polityka odpowiedzialnego rozwoju obok szeregu działań na rzecz silnej gospodarki zakłada równoległe istnienie silnej, aktywnej, kompleksowej i długofalowej polityki prorodzinnej. Polityki prorodzinnej traktowanej przede wszystkim jako inwestycja w rodzinę będącą fundamentem silnego państwa opartego na kapitale ludzkim. Dlatego Rząd zarówno ubiegłej, jak i obecnej kadencji podejmuje szereg systematycznych działań służących polepszeniu sytuacji rodzin oraz obywateli, jednocześnie dążąc do zmniejszenia biurokracji, poprzez wprowadzenie szeregu ułatwień tak dla obywateli, jak i dla obsługujących ich urzędów. Stąd projekt zakłada, związane z różnymi świadczeniami dla rodzin, rozwiązania kierowane bezpośrednio do nich oraz rozwiązania, które przyczynią się do sprawniejszego załatwiania spraw w urzędach:

1. Waloryzacja kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Proponuje się wprowadzenie stałego mechanizmu wzrostu kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kwota ta będzie podlegała co 3 lata zwiększeniu o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji będzie procentowy skumulowany wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę (kwota kryterium dochodowego będzie przeliczana co 3 lata w taki sposób, że jej wysokość będzie wynosiła tyle, ile wynosiłaby, gdyby waloryzacja o procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę przeprowadzana była co roku). Po raz pierwszy waloryzacja zostanie przeprowadzona w 2023 r.

2. Rozszerzenie katalogu dochodów nieopodatkowanych, składających się na dochód rodziny uprawniający do świadczeń rodzinnych (określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111) oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego (określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, z późn. zm.), o stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Zmiana ta ma na celu usunięcie nieuzasadnionej preferencji polegającej na niewliczaniu do dochodu rodziny stypendiów dla bezrobotnych finansowanych ze środków Funduszu Pracy w stosunku do stypendiów dla bezrobotnych finansowanych ze środków UE, które składają się na dochód rodziny.

Powyższa nieuzasadniona preferencja powstała w wyniku wejścia w życie w dniu 29 kwietnia 2017 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 26 kwietnia 2017 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od stypendiów otrzymanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. poz. 864), na podstawie którego od stypendiów dla bezrobotnych z Funduszu Pracy wypłaconych od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. zaniechano poboru podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Wprowadzenie regulacji, które jednoznacznie będą wskazywały, że nie usuwa się z biur informacji gospodarczej informacji o długach dłużników alimentacyjnych wobec Skarbu Państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, dopóki długi te nie zostaną na rzecz Skarbu Państwa spłacone.

Powyższe dotyczy długów z tytułu świadczeń wypłaconych z tzw. starego funduszu alimentacyjnego (funkcjonującego w ZUS do dnia 30 kwietnia 2004 r.), długów z tytułu zaliczki alimentacyjnej funkcjonującej do dnia 30 września 2008 r. oraz długów z tytułu obecnego funduszu alimentacyjnego funkcjonującego od dnia 1 października 2008 r.

Długi/zobowiązania dłużników wobec Skarbu Państwa (tylko z tytułu wypłacanych świadczeń z obecnie funkcjonującego funduszu alimentacyjnego długi te powiększają się corocznie o prawie 1,5 mld zł) nie przedawniają się – nie dotyczy ich żaden termin przedawnienia, gdyż są to zobowiązania administracyjnoprawne, a nie cywilnoprawne i żaden przepis prawa administracyjnego nie przewiduje ich przedawnienia, co oznacza, że są cały czas wymagalne.

W konsekwencji cały czas podlegają egzekucji i należy podejmować wszelkie działania w kierunku ich wyegzekwowania, dlatego cały czas powinny widnieć w rejestrach biur informacji gospodarczej, aby wiedza o nich była powszechnie dostępna w obrocie rynkowym jako sankcja wobec dłużników za brak spłaty tych należności. Zgłoszenia tych należności do biur informacji gospodarczych od 2010 r. dokonują ich wierzyciele, tj. instytucje, które odpowiednie świadczenia wypłacały, tj. ZUS i gminy.

Tymczasem, w wyniku zmian z 2017 r. i 2018 r. w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 389, z późn. zm.) ww. należności, jeżeli są starsze niż 6 lat, nie podlegają zgłoszeniu do BIG, a zgłoszone podlegają wykreśleniu. Takie rozwiązanie jest

niewskazane, biorąc pod uwagę, że dotyczy to środków publicznych, z których zostały wypłacone ww. świadczenia, których dłużnicy nie zwracają.

4. Wprowadzenie doprecyzowania, że odpowiedzialność pracodawcy w przypadku bezumownego zatrudnienia dłużnika alimentacyjnego lub wypłacania mu wynagrodzenia „pod stołem”, skutkująca zwiększoną kwotą grzywny, ograniczona jest do przypadków pracowników ujawnionych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych.
5. Wprowadzenie regulacji stanowiącej, że w Krajowym Rejestrze Zadłużonych ujawnieni będą dłużnicy, wobec których toczy się zarówno egzekucja świadczeń alimentacyjnych, jak i dłużnicy, wobec których toczy się egzekucja należności budżetu państwa.

W obecnym stanie prawnym w rejestrze ujawnione mogą być wyłącznie osoby, wobec których toczy się łącznie egzekucja należności budżetu państwa oraz egzekucja świadczeń alimentacyjnych.

Celowe jest, aby w rejestrze ujawniane były osoby, które są zadłużone chociażby z jednego z tych tytułów, jeżeli zadłużenie jest przesłanką powodującą wpisanie dłużnika do Krajowego Rejestru Zadłużonych.

6. Wprowadzenie podstaw prawnych do uruchomienia nowej usługi samodzielnego pozyskiwania przez gminy danych podatkowych z Ministerstwa Finansów niezbędnych do ustalenia uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego dochodu z tytułu działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, karta podatkowa, ryczałt od przychodów osób duchownych) oraz informacji o przychodach zwolnionych od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.).

Powyższe zmiany są kolejnym etapem uzyskiwania informacji przez urząd w drodze elektronicznej bez konieczności przedkładania przez wnioskodawców dodatkowych zaświadczeń.

Obecnie do ustalenia dochodu z tytułu działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne wnioskodawca, nawet jeżeli wniosek składa elektronicznie, musi uzyskać tradycyjną drogą i dołączyć do wniosku tradycyjne, papierowe zaświadczenie z urzędu skarbowego zawierające odpowiednio dane niezbędne

do ustalenia dochodu z tego rodzaju działalności. Po wprowadzeniu odpowiednich zmian prawnych zostanie zbudowana we współpracy z Ministerstwem Finansów usługa pozyskiwania tych danych samodzielnie, drogą elektroniczną przez gminy, co wyeliminuje konieczność uzyskiwania przez obywateli papierowych zaświadczeń z urzędów skarbowych oraz odciąży prace urzędów skarbowych, które nie będą już musiały takich zaświadczeń wydawać indywidualnym osobom. Usługa będzie również obejmować pozyskiwanie danych o przychodach osiąganych przez osoby do ukończenia 26. roku życia, które zostały zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych na mocy ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. poz. 1394).

7. Wprowadzenie podstawy prawnej do uruchomienia usługi elektronicznej weryfikacji, czy dana osoba ubiegająca się lub otrzymująca zasiłek pielęgnacyjny pobiera dodatek pielęgnacyjny. Jest to rozwiązanie postulowane przez gminne organy właściwe realizujące ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i służy realizacji art. 16 ust. 6 tej ustawy, zgodnie z którym zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobom uprawnionym do dodatku pielęgnacyjnego. Jednocześnie projekt określa, że termin uruchomienia ww. usługi zostanie ogłoszony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.
8. W celu usprawnienia procedur przyznawania i realizacji świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, projekt zakłada także wprowadzenie szczególnej regulacji wskazującej tryb postępowania organów właściwych w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, która złożyła wniosek o przyznanie świadczeń rodzinnych lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego, oraz osoby, której zostały już przyznane i są wypłacane świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego, lecz nie nastąpiła jego wypłata.

W przypadku gdy informacja o zmianie miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostanie powzięta przez organ właściwy na etapie rozpatrywania wniosku o dane świadczenie, wniosek z dokumentami zostanie przekazany, zgodnie z właściwością, do organu właściwego dla nowego miejsca zamieszkania.

W przypadku zaś powzięcia, w trakcie trwania okresu zasiłkowego/świadczeniowego, informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano już świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które to świadczenia są na bieżąco wypłacane w kolejnych miesiącach danego okresu zasiłkowego/świadczeniowego, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję bez konieczności wydawania kolejnej decyzji oraz jest właściwy do jej uchylecia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych, jeżeli odpowiednio uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

Powyższe rozwiązania wyeliminują pojawiające się wątpliwości co do sposobu postępowania w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się lub otrzymującej ww. świadczenia, ujednoczą i uproszczą sposób postępowania organów właściwych. W szczególności nie będzie potrzeby stosowania budzącej obecnie wątpliwości procedury uchylania decyzji przez dotychczasowy organ właściwy i przekazywania osobie ubiegającej się jej wniosku i dokumentów w celu ich ponownego złożenia już w nowym organie właściwym, co niejednokrotnie było kwestionowane przez organy odwoławcze i sądy administracyjne, a także mogło powodować przerwy w ciągłości prawa do świadczeń, które przysługiwały danej osobie, lecz osoba mogła je utracić z powodu zbyt późnego złożenia wniosku w organie właściwym ze względu na nowe miejsce zamieszkania. Projektowane rozwiązania są także zgodne z orzecznictwem NSA (por. I OW 4/08 – Postanowienie NSA z 2008-05-06).

9. Wprowadzenie zmian precyzujących sposób wyłączenia tzw. trzynastej emerytury przyznanej w 2019 r. z dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Art. 8 pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r. (Dz. U. poz. 743) przewiduje, że kwoty jednorazowego świadczenia pieniężnego (tzw. trzynastej emerytury) nie wlicza się do

dochodu, o którym mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407).

Wobec konstrukcji definicji dochodu zawartej w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, stosowanej także w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci nie należy brać pod uwagę, bowiem świadczenie wychowawcze nie jest już uzależnione od dochodu), konieczne jest, w odniesieniu do przysługujących na podstawie tych ustaw świadczeń, wprowadzenie regulacji wprost stanowiącej, że do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej temu członkowi rodziny kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego.

10. Wprowadzenie rozwiązań służących przyspieszeniu załatwiania przez wojewodów spraw o świadczenie wychowawcze i świadczenia rodzinne w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Celem zmian jest usprawnienie procesu załatwiania spraw przez wojewodów, co również istotnie zmniejszy zaległości w załatwianiu spraw o świadczenie wychowawcze oraz świadczenia rodzinne w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także przyspieszenie procedur związanych z załatwianiem nowych wniosków w tych sprawach. Cel ten jest realizowany poprzez uproszczenie procedury współpracy między gminnymi organami właściwymi a wojewodami przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego i świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także poprzez wyłączenie możliwości wniesienia w tych sprawach (realizowanych przez wojewodę) ponagleń na podstawie art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.).

Szczegóły proponowanych zmian dotyczących uproszczenia i przyspieszenia postępowań prowadzonych przez wojewodów:

Proponuje się doprecyzowanie, że rozstrzygnięcie wojewody dotyczy tylko okresu, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, oraz że w przypadku gdy decyzja wojewody nie obejmuje całego okresu, na który ustalane jest prawo do świadczeń, wojewoda przekazuje sprawę organowi

właściwemu w celu ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych za pozostały okres nieobjęty decyzją (art. 23a ust. 4, 4a i 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 5, 5a i 6 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci).

Projekt wprowadza przepisy, które wprost będą wskazywały, że w przypadku wniosków o świadczenia złożonych w postaci papierowej organ właściwy będzie przekazywał do wojewody jedynie elektroniczne odwzorowanie wniosku i dołączonej do niego dokumentacji, które będą dla wojewodów podstawą do dalszego prowadzenia postępowania (art. 11 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz art. 23 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych). Ta sama procedura elektronicznej drogi przekazywania spraw ma obejmować również komunikację między wojewodą a ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, który jest organem odwoławczym od decyzji wojewody dotyczących świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych wydawanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Proponowane zmiany art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci służą dostosowaniu ww. przepisów do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (orzeczenia w sprawach C-378/14 – Trapkowski, oraz C-363/08 – Slanina), a także wyjaśnieniu pojawiających się w tym zakresie wątpliwości w orzecznictwie sądów administracyjnych.

Proponowane zmiany w art. 23a ust. 1–2c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 1–3b ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczą doprecyzowania obowiązujących przepisów poprzez wskazanie, że w sprawach związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego gminny organ właściwy przekazuje wojewodzie wniosek wraz z dokumentami, w tym informacjami dotyczącymi sprawy, oraz służą dostosowaniu ww. przepisów do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (orzeczenia w sprawach C-378/14 – Trapkowski, oraz C-363/08 – Slanina), a także wyjaśnieniu pojawiających się w tym zakresie wątpliwości w orzecznictwie sądów administracyjnych.

Ponadto projektowane przepisy określają, że przesyłanie wniosków i dokumentów w tych sprawach odbywa się drogą elektroniczną oraz wymieniają, jakie w szczególności dane obejmują dokumenty przesyłane przez gminny organ właściwy wojewodzie.

Projektowane zmiany przewidują także, że w sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego nie będzie się stosować przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w zakresie ponagieł (art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego). Propozycja ta wpisuje się w postulat dalszego uproszczenia i przyspieszenia prowadzenia postępowań administracyjnych przez wojewodów. Zgodnie z ust. 2 decyzji Nr F2 Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie wymiany danych między instytucjami do celów przyznawania świadczeń rodzinnych (Dz. Urz. UE C 52 z 11.02.2016, str. 11) instytucje innego państwa mają trzy miesiące na odpowiedź na każde zapytanie urzędu wojewódzkiego w sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Tymczasem obywatele wielokrotnie wnoszą ponaglenie już po miesiącu od złożenia wniosku o świadczenie wychowawcze. Ponadto w praktyce Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, jako organu rozpatrującego ponaglenie, można zauważyć znaczną liczbę ponagieł wnoszonych w niedopuszczalny przez przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego sposób (najczęściej są przesyłane za pomocą poczty elektronicznej) bądź wnoszonych prawidłowo, lecz niespełniających warunków określonych w Kodeksie (najczęściej nie zawierają one uzasadnienia). W ocenie wnioskodawcy wynika to z powszechnej dostępności w Internecie wzorów ponagieł, które nie uwzględniają specyfiki spraw, w których proponuje się wyłączenie stosowania ponagieł (m.in. konieczności oczekiwania na stanowisko organów zagranicznych). Na uwagę zasługuje fakt, że urząd wojewódzki, który nie dostał informacji zwrotnej od instytucji innego państwa, nie ma możliwości rozpoznania wniosku o świadczenie wychowawcze, ale musi zajmować się rozpoznaniem ponaglenia, co *de facto* stanowi zburzenie biurokracji i nie wnosi żadnej wartości dodanej dla obywatela. W efekcie pracownicy urzędów wojewódzkich zajmujący się sprawami o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego tracą na obsługę ponagieł część czasu, którą mogliby przeznaczyć na merytoryczne załatwianie spraw o świadczenie wychowawcze. Taka sytuacja prowadzi do dalszego wydłużenia, a nie

przyspieszenia załatwiania spraw o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Ze względu na specyfikę postępowań prowadzonych przez wojewodów (tj. konieczność kontaktowania się z instytucjami zagranicznymi oraz oczekiwania na ich stanowisko) często nie jest możliwe załatwienie tych postępowań w ustawowych terminach, a obsługa ponagleń stanowi dodatkowe obciążenie administracyjne dla pracowników urzędów wojewódzkich, co pośrednio wpływa też na prawa wnioskodawców do załatwienia sprawy w jak najszybszym terminie. Należy w tym miejscu podkreślić, że propozycja wyłączenia procedury ponagleń dotyczy specyficznej kategorii spraw, w których ustawowy (dwumiesięczny) termin na ich załatwienie jest bardzo często niemożliwy do spełnienia z przyczyn obiektywnych (oczekiwanie na stanowisko zagranicznego organu albo wciąż zwiększająca się liczba składanych wniosków, która uniemożliwia ich sprawne rozpatrzenie przez organy, pomimo ciągłego zwiększania przez nie posiadanych zasobów). W tej sytuacji kluczowe jest skierowanie jak największych sił i środków tych organów na załatwianie spraw, zamiast na poświęcanie ich na obsługę ponagleń, które zazwyczaj nie spełniają wymogów ustawowych i nie przynoszą pożądanego skutku. Na uwagę zasługuje fakt, że niestosowanie w tego typu postępowaniach procedury ponaglenia nie wpłynie na ograniczenie praw obywateli, bowiem pozostanie im (przysługujące również obecnie) prawo do wniesienia skargi na bezczynność lub przewlekłe prowadzenia postępowania do sądu administracyjnego stosownie do art. 3 § 2 pkt 8 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.). Tym samym konstytucyjne prawo obywatela do sądu nie zostanie w żaden sposób ograniczone. Należy w tym miejscu zauważyć, że zgodnie z orzecnictwem sądów administracyjnych (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2015 r., sygn. akt II OSK 1046/15) warunkiem dopuszczalności wniesienia do sądu administracyjnego skargi na bezczynność lub przewlekłość organu jest samo wniesienie ponaglenia, a nie jego rozpatrzenie przez organ administracji wyższego stopnia. Oznacza to, że nawet obecnie obywatel ma w każdym czasie po wniesieniu ponaglenia prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego, przy czym postępowania w przedmiocie ponaglenia przed organem administracji wyższego stopnia oraz w przedmiocie skargi przed sądem administracyjnym mogą się dublować i mogą w nich w tym samym stanie faktycznym zapaść inne rozstrzygnięcia. Pomińnięcie etapu wniesienia ponaglenia w istocie może

spowodować wzrost liczby skarg skierowanych do sądów administracyjnych, jednak nie należy spodziewać się, aby wzrost ten był w skali 1:1. Należy mieć bowiem na uwadze, że w praktyce Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, jako organu rozpatrującego ponaglenia, można zauważyć znaczną liczbę ponagleń wnoszonych w niedopuszczalny przez przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego sposób (najczęściej są przesyłane za pomocą poczty elektronicznej) bądź wnoszonych prawidłowo, lecz niespełniających warunków określonych w Kodeksie (najczęściej nie zawierają one uzasadnienia). W ocenie MRiPS wynika to z powszechnej dostępności w Internecie wzorów ponagleń, które nie uwzględniają specyfiki spraw, w których proponuje się wyłączenie stosowania ponagleń (m.in. konieczności oczekiwania na stanowisko organów zagranicznych). Należy się spodziewać, że taka sytuacja będzie występować znacznie rzadziej w przypadku wnoszenia skarg do sądów administracyjnych, które będą musiały spełniać wymogi pisma procesowego, określone w przepisach Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Tym samym, należy sądzić, że proponowana zmiana w istocie zmniejszy liczbę składanych przez strony nieuzasadnionych ponagleń lub skarg do sądów administracyjnych i w ten sposób zmniejszy obciążenia związane z ich obsługą przez urzędy wojewódzkie i wojewódzkie urzędy pracy. Z punktu widzenia praw obywatelskich ważniejsze jest załatwianie przez ww. organy spraw w terminie, a nie prawo do składania nieuzasadnionych ponagleń, których obsługa przez organy pierwszej instancji w znaczącej skali angażuje zasoby, które mogłyby być przeznaczone na bieżące załatwianie spraw. Jednocześnie proponuje się, że w przypadku ponagleń wniesionych do rozpatrzenia przed dniem wejścia w życie projektowanych rozwiązań, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

Zmiana w art. 27 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, oraz analogicznej regulacji zawartej w art. 32 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, podyktowana jest koniecznością zapewnienia prawidłowego toku postępowania w sprawach, w których zastosowanie mają przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, oraz prawidłową realizacją programu Rodzina 500+. Celem proponowanych zmian jest zapewnienie wojewodom, pełniącym funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii

Północnej, możliwości przyznania prawa do świadczenia wychowawczego oraz świadczeń rodzinnych, na podstawie pierwotnie złożonego wniosku w Polsce, w przypadku późniejszej odmowy przyznania prawa do świadczeń na terytorium innego państwa. W takim przypadku nie byłoby konieczności złożenia nowego wniosku, a przyznanie prawa do świadczeń w Polsce następowałoby poprzez zmianę wcześniejszej decyzji wojewody odmawiającej prawa do świadczeń.

W sytuacji, gdy w sprawie mają zastosowanie przepisy unijne, a pierwszeństwo do wypłaty świadczeń leży po stronie instytucji innego państwa członkowskiego, w którym wysokość świadczeń jest wyższa od świadczeń, o które strona ubiega się w Polsce, wojewoda decyzją odmawia prawa do świadczenia wychowawczego lub świadczeń rodzinnych, a wniosek strony wraz z decyzją odmowną przekazywany jest do instytucji zagranicznej celem rozpatrzenia zgodnie z ustawodawstwem tego państwa. Konieczność wydania decyzji odmownej przez wojewodę powstała w związku z praktyką instytucji zagranicznych, uznających brak decyzji odmownej wydanej przez polski urząd za brak formalny wniosku.

Jeżeli strona nie spełnia kryteriów wynikających z ustawodawstwa innego państwa członkowskiego, instytucja zagraniczna powinna przekazać wojewodzie informację o odmowie wraz ze wskazaniem powodów odmowy. W konsekwencji, wojewoda powinien ponownie dokonać weryfikacji kwoty świadczeń w Polsce.

Dotychczasowe przepisy w tym zakresie, stosowane literalnie, a więc dające możliwość zmiany decyzji lub rozstrzygnięcia wyłącznie w przypadku, gdy świadczenie zostało przyznane w Polsce, w odniesieniu do postępowań prowadzonych przez wojewodów, budzą wątpliwości pod kątem dopuszczalności ich zastosowania w opisanej powyżej sytuacji. Z drugiej strony, w sytuacji uznania, iż koniecznym jest złożenie ponownego wniosku w Polsce w związku ze zmianą okoliczności faktycznych, osoba ubiegająca się o świadczenie mogłaby mieć przyznane świadczenia w Polsce wyłącznie od miesiąca, w którym złożyła powtórny wniosek, zatem w sytuacji długiego rozpatrywania sprawy przez instytucję zagraniczną, osoba ta nie otrzymałaby należnych świadczeń za okres zwłoki instytucji zagranicznej.

Potrzeba zmiany powyższych przepisów powstała na skutek zwiększonej liczby spraw, w których zastosowanie mają przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w związku ze zniesieniem kryterium dochodowego dla świadczenia

wychowawczego, a także na skutek zmiany praktyki traktowania spraw dotyczących obywateli polskich przez instytucje zagraniczne.

Ponadto projektowane przepisy obejmują również zmiany o charakterze redakcyjnym i doprecyzowującym.

11. Wprowadzenie rozwiązania wyłączającego stosowanie ponagleń, o których mowa w art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w odniesieniu do spraw dotyczących świadczeń dla bezrobotnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także w sprawach dotyczących wydania zezwolenia na pracę, zezwolenia na pracę sezonową oraz wpisu oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń.

Propozycja ta wpisuje się w postulat dalszego uproszczenia i przyspieszenia prowadzenia postępowań administracyjnych odpowiednio przez marszałków województw, wojewodów i starostów. Obecnie pracownicy urzędów wojewódzkich, a także wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy, zajmujący się sprawami świadczeń dla bezrobotnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, sprawami wydania zezwoleń na pracę oraz wpisu oświadczeń do ewidencji oświadczeń, tracą na obsługę ponagleń część czasu, którą mogliby przeznaczyć na merytoryczne załatwianie spraw. Dla przykładu warto wskazać, że w 2019 r. do Wojewody Mazowieckiego wpłynęło ok. 100 tys. wniosków o wydanie zezwolenia na pracę i ok. 9 tys. ponagleń w tych sprawach. Ze względu na potrzebę wykonania szeregu czynności związanych z przekazaniem każdego ponaglenia organowi wyższego stopnia stanowiły one dodatkowe obciążenie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, przyczyniając się do pogłębiania opóźnień w rozstrzyganiu spraw dotyczących zezwoleń na pracę cudzoziemców. Taka sytuacja prowadzi do dalszego wydłużenia, a nie przyspieszenia załatwiania spraw. Zasoby przeznaczane obecnie na przekazywanie ponagleń powinny być bardziej efektywnie wykorzystane na rozpatrywanie wniosków.

O braku skuteczności instytucji ponaglenia w sprawach dotyczących dopuszczenia do rynku pracy cudzoziemców świadczy m.in. praktyka wielokrotnego składania ponagleń w tej samej sprawie oraz składanie ponagleń w sprawach już zakończonych decyzją organu. Dotyczy to ok. 25% składanych ponagleń. W tych sprawach częste są także przypadki składania ponagleń bezpośrednio po złożeniu wniosku, gdy termin na rozpatrzenie sprawy jeszcze nie upłynął. Jednocześnie należy zaznaczyć, że coraz

część organy I instancji występują do organu wyższego stopnia o wyznaczenie dłuższego terminu załatwienia sprawy w trybie art. 37 § 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, co oznacza obciążenie urzędów w stopniu uniemożliwiającym terminowe rozpatrzenie spraw będących przedmiotem ponaglenia.

Ze względu na specyfikę postępowań prowadzonych przez marszałków województw w sprawach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (tj. konieczność kontaktowania się z instytucjami zagranicznymi oraz oczekiwania na ich stanowisko) często nie jest możliwe załatwienie tych postępowań w ustawowych terminach, a obsługa ponagleń stanowi dodatkowe obciążenie administracyjne dla pracowników wojewódzkich urzędów pracy.

Na uwagę zasługuje fakt, że niestosowanie w tego typu postępowaniach procedury ponaglenia nie wpłynie na ograniczenie praw obywateli, bowiem pozostanie im (przysługujące również obecnie) prawo do wniesienia skargi na bezczynność lub przewlekłe prowadzenia postępowania do sądu administracyjnego stosownie do art. 3 § 2 pkt 8 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Co więcej, w świetle przepisów art. 52 § 1 i 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, obywatele nie będą już zobowiązani do złożenia ponaglenia przed wniesieniem skargi do sądu administracyjnego.

Jednocześnie proponuje się, że w przypadku ponagleń wniesionych do rozpatrzenia przed dniem wejścia w życie projektowanych rozwiązań, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

12. Uwzględnienie obniżenia wynagrodzenia z powodu przeciwdziałania COVID-19 przy ustalaniu dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego również na okres zasiłkowy (świadczeniowy) 2021–2022.

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.) przewiduje, że obniżenie wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub obniżenie dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, z powodu

przeciwdziałania COVID-19, stanowi utratę dochodu w rozumieniu tej ustawy i jest uwzględniane przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych na okresy zasiłkowe od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia 31 października 2021 r. Analogiczne regulacje odnoszą się do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Projektowane przepisy zakładają, że obniżenie wynagrodzenia (dochodu) z powodu COVID-19 będzie uwzględniane również przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres 2021–2022. Jest to niezbędne rozwiązanie, gdyż prawo do świadczeń na ww. okres będzie co do zasady ustalane w oparciu o dochód z roku 2020, tj. z roku, w którym rozpoczęła się pandemia COVID-19, której przeciwdziałanie polega niejednokrotnie na obniżeniu wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub obniżeniu dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej.

13. Uwzględnienie utraty albo uzyskania dodatku solidarnościowego przy ustalaniu dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego również na okres zasiłkowy (świadczeniowy) 2021–2022.

Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 (Dz. U. poz. 1068) stanowi, że utrata/uzyskanie dodatku solidarnościowego stanowi odpowiednio utratę/uzyskanie dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i jest uwzględniana przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych na okresy zasiłkowe od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia 31 października 2021 r. Analogiczne regulacje odnoszą się do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Projektowane przepisy zakładają, że utrata/uzyskanie dodatku solidarnościowego będzie uwzględniana również przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres 2021–2022. Jest to niezbędne rozwiązanie, gdyż prawo do świadczeń na ww. okres będzie co do zasady ustalane w oparciu o dochód z roku 2020, tj. z roku, w którym rozpoczęła się pandemia COVID-19, której przeciwdziałanie polega m.in na wprowadzeniu świadczenia w postaci dodatku solidarnościowego (wliczającego się co do zasady do dochodu, na podstawie którego ustalane jest prawo do ww. świadczeń).

14. Wprowadzenie zmian dostosowujących przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej

ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2020 r. poz. 22, z późn. zm.) do zmian wprowadzanych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Obecnie do wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego na potrzeby Programu „Czyste Powietrze” stosuje się poszczególne przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych – w tym regulacje o konieczności przedstawienia zaświadczenia zawierającego dane niezbędne do ustalenia dochodu z działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. W związku z rezygnacją z konieczności dostarczania papierowych zaświadczeń zmianie ulegną niektóre przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Należy zatem wprowadzić w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska zmiany ujednolicające. Dodanie odwołania do art. 23b ust. 1 pkt 2 w zakresie danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a i e ustawy o świadczeniach rodzinnych, ma na celu usankcjonowanie możliwości weryfikacji w rejestrze PESEL tożsamości osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego bez potrzeby osobistego przedstawiania przez te osoby dokumentów tożsamości (mechanizm ten od lat funkcjonuje w świadczeniach rodzinnych dla potrzeb ustalania prawa do świadczeń rodzinnych).

Analogiczne zmiany obejmować będą przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, które dotyczą postępowania w sprawach z wniosku o realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem zmian:

- 1) związanych z rozszerzeniem katalogu dochodów nieopodatkowanych, składających się na dochód rodziny uprawniający do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Funduszu Pracy – które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2021 r. Termin wejścia w życie podyktowany jest terminem, od którego można składać wnioski o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego (od dnia 1 lipca danego roku);

- 2) związanych z ujawnieniem dłużnika w Krajowym Rejestrze Zadłużonych – które wejdą w życie z dniem z dniem 1 lipca 2021 r., tj. z dniem, w którym wchodzi w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, z późn. zm.);
- 3) które jednoznacznie będą wskazywały, że nie usuwa się z biur informacji gospodarczej informacji o długach dłużników alimentacyjnych wobec Skarbu Państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, dopóki długi te nie zostaną na rzecz Skarbu Państwa spłacone – które wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Sześciomiesięczne *vacatio legis* jest niezbędne dla biur informacji gospodarczej na dostosowanie swoich systemów teleinformatycznych do nowych regulacji.

Problematyka regulowana w projekcie ustawy jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej. Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz – Stanu Barbara Socha</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Olgierd Podgórski – Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, tel. 22 4611570</p>	<p>Data sporządzenia: 26 lutego 2021 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w Wykazie prac: UD 70</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Prowadzona przez Rząd polityka odpowiedzialnego rozwoju obok szeregu działań na rzecz silnej gospodarki zakłada równoległe istnienie silnej, aktywnej, kompleksowej i długofalowej polityki prorodzinnej. Polityki prorodzinnej traktowanej przede wszystkim jako inwestycja w rodzinę będącą fundamentem silnego państwa opartego na kapitale ludzkim. Dlatego Rząd zarówno ubiegłej, jak i obecnej kadencji podejmuje szereg systematycznych działań służących polepszeniu sytuacji rodzin oraz obywateli, jednocześnie dążąc do zmniejszenia biurokracji, poprzez wprowadzenie szeregu ułatwień tak dla obywateli, jak i dla obsługujących ich urzędów. Stąd projekt zakłada, związane z różnymi świadczeniami dla rodzin, rozwiązania kierowane bezpośrednio do nich oraz rozwiązania, które przyczynią się do sprawniejszego załatwiania spraw w urzędach:

- 1) wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę powoduje, że osoby samotnie wychowujące dziecko tracą prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 2) niewliczanie do dochodu rodziny uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego stypendiów dla bezrobotnych finansowanych ze środków Funduszu Pracy powoduje nieuzasadnioną preferencję w stosunku do stypendiów dla bezrobotnych finansowanych ze środków UE, które składają się na dochód rodziny;
- 3) zobowiązania dłużników wobec Skarbu Państwa nie przedawniają się i tym samym są cały czas wymagalne. W wyniku zmian z 2017 r. i 2018 r. w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 389, z późn. zm.) ww. należności, jeżeli są starsze niż 6 lat, nie podlegają zgłoszeniu do BIG, a zgłoszone podlegają wykreśleniu. Takie rozwiązanie jest niewskazane, biorąc pod uwagę, że dotyczy to środków publicznych, z których zostały wypłacone ww. świadczenia, których dłużnicy nie zwracają;
- 4) obecne rozwiązania (które weszły w życie 1 grudnia 2020 r.) przewidują, że pracodawca, który bezumownie zatrudnia dłużnika alimentacyjnego lub wypłaca mu wynagrodzenie „pod stołem”, podlega karze grzywny. Pojawiają się jednak wątpliwości, co do możliwości weryfikacji (sprawdzenia) przez pracodawcę, czy dana osoba jest dłużnikiem alimentacyjnym;
- 5) w obecnym stanie prawnym w Krajowym Rejestrze Zadłużonych ujawnione mogą być wyłącznie osoby, wobec których toczy się łącznie egzekucja należności budżetu państwa oraz egzekucja świadczeń alimentacyjnych. Celowe jest, aby w rejestrze ujawniane były osoby, które są zadłużone chociażby z jednego z tych tytułów, jeżeli wysokość tego zadłużenia jest przesłanką powodującą wpisanie dłużnika do Krajowego Rejestru Zadłużonych;
- 6) gminy ustalające prawo do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie mają obecnie możliwości samodzielnego pozyskiwania, drogą elektroniczną, danych niezbędnych do ustalenia dochodu z tytułu działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz informacji o przychodach zwolnionych od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.). Brak możliwości samodzielnego pozyskiwania przez gminy tych danych i informacji stanowi obciążenie dla obywateli i urzędów skarbowych związane z koniecznością przedstawiania gminom zaświadczeń papierowych;
- 7) zgodnie z art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111) zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobom uprawnionym do dodatku pielęgnacyjnego; gminy ustalające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają obecnie możliwości samodzielnego zweryfikowania drogą elektroniczną, czy osoba ubiegająca się o zasiłek pielęgnacyjny lub go pobierająca nie pobiera jednocześnie dodatku pielęgnacyjnego w organie emerytalno-rentowym (ZUS, KRUS). Brak możliwości samodzielnej weryfikacji przez gminy tych informacji powoduje, że dochodzi często do nadpłaty zasiłku pielęgnacyjnego i konieczności zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami;
- 8) w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się lub otrzymującej świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego, organy właściwe mają wątpliwości co do sposobu postępowania (w

szczegółności wątpliwości dotyczą procedury uchylania decyzji przez dotychczasowy organ właściwy i przekazywania osobie ubiegającej się jej wniosku i dokumentów w celu ich ponownego złożenia już w nowym organie właściwym, co niejednokrotnie było kwestionowane przez organy odwoławcze i sądy administracyjne, a także mogło powodować przerwy w ciągłości prawa do świadczeń);

- 9) wobec konstrukcji definicji dochodu zawartej w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, stosowanej także w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wątpliwości budzi, czy do dochodu członka rodziny ubiegającego się o te świadczenia wlicza się wypłaconą temu członkowi rodziny kwotę dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego (tzw. trzynastej emerytury przyznanej w 2019 r.), bowiem przepisy zawarte w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r. (Dz. U. poz. 743) nie są wystarczająco precyzyjne;
- 0) zaległości w załatwianiu wniosków o świadczenie wychowawcze i świadczenia rodzinne w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
 - 1) zaległości w rozstrzyganiu przez wojewodów spraw dotyczących zezwoleń na pracę cudzoziemców;
 - 2) brak możliwości uwzględnienia obniżenia wynagrodzenia z powodu przeciwdziałania COVID-19 przy ustalaniu dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego również na okres zasiłkowy (świadczeniowy) 2021–2022;
 - 3) brak możliwości uwzględnienia utraty albo uzyskania dodatku solidarnościowego przy ustalaniu dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego również na okres zasiłkowy (świadczeniowy) 2021–2022.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wyżej omówione problemy proponuje się rozwiązać w następujący sposób:

- 1) wprowadzenie stałego mechanizmu wzrostu kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kwota ta będzie podlegała co 3 lata zwiększeniu o wskaźnik waloryzacji, którym będzie procentowy skumulowany wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) rozszerzenie katalogu dochodów nieopodatkowanych, składających się na dochód rodziny uprawiający do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Funduszu Pracy;
- 3) wprowadzenie regulacji, które jednoznacznie będą wskazywały, że nie usuwa się z Biur Informacji Gospodarczej informacji o długach dłużników alimentacyjnych wobec Skarbu Państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, dopóki długi te nie zostaną na rzecz Skarbu Państwa spłacone;
- 4) wprowadzenie doprecyzowania, że odpowiedzialność pracodawcy w przypadku bezumownego zatrudnienia dłużnika alimentacyjnego lub wypłacania mu wynagrodzenia „pod stołem”, skutkująca zwiększoną kwotą grzywny, ograniczona jest do przypadków pracowników ujawnionych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych;
- 5) wprowadzenie regulacji stanowiącej, że Krajowym Rejestrze Zadłużonych ujawnieni będą zarówno dłużnicy, wobec których toczy się zarówno egzekucja świadczeń alimentacyjnych, jak i dłużnicy, wobec których toczy się egzekucja należności budżetu państwa;
- 6) wprowadzenie podstaw prawnych do uruchomienia nowej usługi samodzielnego pozyskiwania przez gminy danych podatkowych z Ministerstwa Finansów niezbędnych do ustalenia uprawniającego do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego dochodu z tytułu działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, karta podatkowa, ryczałt od przychodów osób duchownych). Usługa będzie również obejmować pozyskiwanie danych o przychodach osiąganych przez osoby do ukończenia 26. roku życia, które zostały zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych;
- 7) wprowadzenie podstaw prawnych do uruchomienia nowej usługi samodzielnego pozyskiwania przez gminy informacji, czy dana osoba ubiegająca się lub otrzymująca zasiłek pielęgnacyjny pobiera dodatek pielęgnacyjny;
- 8) w celu usprawnienia procedur przyznawania i realizacji świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, projekt zakłada także wprowadzenie szczególnej regulacji wskazującej tryb postępowania organów właściwych w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, która złożyła wniosek o przyznanie świadczeń rodzinnych lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego, oraz osoby, której zostały już przyznane i są wypłacane świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego, lecz nie nastąpiła jego wypłata;
- 9) wprowadzenie zmian precyzujących sposób wyłączenia tzw. trzynastej emerytury przyznanej w 2019 r. z dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 10) wprowadzenie rozwiązań służących przyspieszeniu załatwiania przez wojewodów spraw o świadczenie wychowawcze i świadczenia rodzinne w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 11) wprowadzenie rozwiązania wyłączającego stosowanie ponagieł, o których mowa w art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w odniesieniu do spraw dotyczących świadczeń dla bezrobotnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także w sprawach dotyczących wydania zezwolenia na pracę, zezwolenia na pracę sezonową oraz wpisu oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń;
- 12) wprowadzenie regulacji, że obniżenie wynagrodzenia (dochodu) z powodu COVID-19 będzie uwzględniane również przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres 2021–2022;

13) wprowadzenie regulacji, że utrata/uzyskanie dodatku solidarnościowego będzie uwzględniana również przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres 2021–2022.

Brak jest możliwości osiągnięcia celu projektowanych zmian za pomocą innych środków niż interwencja ustawodawcza.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rodziny z dziećmi	225 tys. uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Szacunek na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prognoza MRiPS	Poprawa sytuacji materialnej poprzez wzrost dochodów (świadczenie z funduszu alimentacyjnego), zwolnienie z konieczności dostarczania tradycyjnych zaświadczeń z urzędu skarbowego przez osoby opodatkowane na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym
Dłużnicy alimentacyjni			Nieusuwanie z biur informacji gospodarczej informacji o długach dłużników alimentacyjnych do czasu spłacenia długu wobec Skarbu Państwa
Świadczeniobiorcy zasiłków rodzinnych z dodatkami	1,6 mln osób	Dane ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń	Wydłużenie obowiązywania art. 150a dającego możliwość utraty dochodów z tytułu zmniejszenia wynagrodzenia wynikającego z obowiązywania stanu pandemii COVID-19
Organy właściwe gmin i powiatów oraz wojewodowie	2477 gmin 380 powiatów 16 wojewodów	Dane administracyjne	Możliwość samodzielnego pozyskiwania przez gminy danych podatkowych z Ministerstwa Finansów niezbędnych do ustalenia uprawnień do świadczeń
Wojewodowie, wojewódzkie urzędy pracy, Minister Rodziny i Polityki Społecznej	16 wojewodów, 16 wojewódzkich urzędów pracy, 1 Minister Rodziny i Polityki Społecznej	Dane administracyjne	Zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z obsługą ponagleń, a w konsekwencji przeznaczenie większej ilości czasu na załatwianie spraw, co doprowadzi do szybszego wydawania decyzji – w przypadku wojewodów i wojewódzkich urzędów pracy oraz rozpatrywania odwołań od wydanych decyzji – w przypadku Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
Pracodawcy	Brak danych	Brak danych	Ograniczenie odpowiedzialności pracodawcy w przypadku bezumownego zatrudnienia dłużnika alimentacyjnego lub wypłacania mu wynagrodzenia „pod stałem” do przypadków pracowników ujawnionych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych

Biura Informacji Gospodarczej	6 Biur	Dane administracyjne	Przechowywanie w biurach informacji gospodarczej informacji o długach dłużników alimentacyjnych wobec Skarbu Państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, dopóki długi te nie zostaną na rzecz Skarbu Państwa spłacone
-------------------------------	--------	----------------------	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przesłany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także do konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) do:
 - a) Forum Związków Zawodowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
 - c) NSZZ „Solidarność”;
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1809) do:
 - a) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) Konfederacji Lewiatan,
 - c) Związku Rzemiosła Polskiego,
 - d) Związku Pracodawców Business Centre Club,
 - e) Związku Przedsiębiorców i Pracodawców.

Ponadto na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) projekt został przesłany do Rady Dialogu Społecznego.

Dodatkowo projekt został przesłany do opinii wojewodom i Związkowi Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce.

W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST (koszty obsługi)	0,3	0,8	0,2	0,8	0,8	1,4	1,7	1,8	2,4	2,8	2,9	15,9
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	9,2	30,1	6	25	28	37	58	61	70	92	95	511,3
Fundusz Alimentacyjny – budżet państwa	0	0	6	25	28	37	58	61	70	92	95	472
Art. 15oa – świadczenia rodzinne	7	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30
Art. 15oa – fundusz alimentacyjny	2,2	7,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9,3
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-8,9	-29,2	-5,8	-24,2	-27,2	-35,9	-56,3	-59,2	-67,9	-89,2	-92,1	-495,9
Fundusz Alimentacyjny	0	0	-6	-25	-28	-37	-58	-61	-70	-92	-95	-472

Art. 15oa – świadczenia rodzinne	-7	-23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-30
Art. 15oa – fundusz alimentacyjny	-2,2	-7,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9,3
JST (koszty obsługi)	0,3	0,9	0,2	0,8	0,8	1,1	1,7	1,8	2,1	2,8	2,9	15,4
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania
Budżet państwa. W zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych zostaną one sfinansowane w ramach limitu wydatków określonego na 2021 r. i lata kolejne, bez konieczności ich zwiększania. Środki przekazywane będą w formie dotacji celowej część 83, oraz w części 85/02-32.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Waloryzacja kryterium dochodowego wskaźnikiem minimalnego wynagrodzenia
Dla potrzeb wprowadzanego rozwiązania rok „0” widoczny w powyższej tabeli to rok 2021.
Do oszacowania teoretycznych kosztów wynikających z podniesienia progu dochodowego wykorzystano dane historyczne dotyczące realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego, uwzględniając dynamikę liczby świadczeniobiorców w poszczególnych okresach, liczby wypłacanych świadczeń (zgodnie z którymi podwyższenie kryterium dochodowego do 800 zł nie spowodowało zwiększenia liczby świadczeniobiorców).
Na podstawie powyższych danych założono, że podniesienie wysokości kryterium dochodowego zgodnie z co trzyletnią waloryzacją kryterium dochodowego dynamiką skumulowanego wzrostu minimalnego wynagrodzenia (kwota minimalnego wynagrodzenia wg szacunków DSR MRIPS dla 2021 – 2800 zł, 2022 r. – 2925 zł, 2023 r. – 3054 zł) spowoduje wzrost przeciętnej wartości świadczenia do wysokości z roku, w którym przeprowadzono poprzednią waloryzację.
Brak waloryzacji wysokości kryterium powodowałby dalszy spadek liczby świadczeniobiorców i spadek przeciętnej wysokości świadczenia w związku ze zwiększeniem udziału grupy świadczeniobiorców, dla których wysokość świadczenia ustalana jest wg zasady „złotówka za złotówkę”.
Konieczność wprowadzenia mechanizmu waloryzacji wysokości kryterium wskaźnikiem wzrostu minimalnego wynagrodzenia wynika z konieczności zapewnienia ochrony osobom samotnie wychowującym dzieci, których dochody plasują się w okolicach minimalnego wynagrodzenia za pracę.
Przewidywane skutki finansowe stanowią różnicę do przewidywanych wydatków w wariantcie „bez zmian”.

Skutki finansowe zmian w zakresie waloryzacji kryterium uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

	Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Wariant bez zmian	Liczba świadczeniobiorców	225	225	225	225	225	225
	przeciętna wartość świadczenia (w zł)	410	406	402	398	394	390
Waloryzacja raz na trzy lata (pierwsza w 2023)	Liczba świadczeniobiorców	225	225	225	225	225	225
	przeciętna wartość świadczenia (w zł)	410	406	402/410	407	404	401/410
	wzrost wydatków (w mln zł)	0	0	6	25	28	37

Oszacowane skutki finansowe nie uwzględniają przewidywanego wzrostu ściągłości alimentów od dłużników alimentacyjnych, którzy w 2018 r. zwrócili 422 mln zł, a w 2019 r. – 462 mln zł, co stanowiło odpowiednio 34% i 41% kwot wypłaconych na świadczenia w tych okresach.
W przypadku uwzględnienia kwot zwróconych przez dłużników alimentacyjnych (uwzględniając 60% kwot zwróconych, która jest dochodem budżetu państwa, wynoszącej dla

	<p>2018 r. ok. 253 mln zł) proponowane zmiany nie powodują wzrostu wydatków budżetu państwa.</p> <p>Do obliczeń przyjęto wzrost minimalnego wynagrodzenia na poziomie wynikającym z ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, co oznacza też niższą dynamikę wzrostu kwoty kryterium niż przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce, co przy jednoczesnym wzroście dochodów gospodarstw domowych oznaczać będzie mniejszą liczbę osób spełniających kryterium dochodowe, a większą liczbę uprawnionych do świadczeń „złotówka za złotówkę”.</p> <p>Wydlużenie obowiązywania rozwiązań art. 150a ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych na okres od 1 października 2021 r. do 31 października 2022 r.</p> <p>Na podstawie analizy danych sprawozdawczych ze świadczeń rodzinnych z II kwartału 2020 r. założono, że liczba świadczeniobiorców wynikająca z zastosowania art. 150a ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych przeciętnie miesięcznie w okresie X–XII wyniesie ok. 13 tys. osób, co przy przeciętnej wartości zasiłku z dodatkami w wysokości 171 zł oznacza wydatki na poziomie 7 mln zł w 2021 r., a w 2022 r. wzrost wydatków wyniesie 23 mln zł.</p> <p>W zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego szacuje się, że rozwiązanie to dotyczyć będzie 1700 osób, przy przeciętnej wartości świadczenia w wysokości 410 zł wydatki w 2021 r. wzrosną o 2,2 mln zł, a w 2022 r. (przy przeciętnej wartości świadczenia – 406 zł) o 7,1 mln zł.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	8,9	29,2	5,8	24,2	35,9	92,1	495,9
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowana ustawa, w ujęciu niepieniężnym, nie wywiera wpływu na duże przedsiębiorstwa.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projektowana ustawa nie wywiera wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Korzyści dla rodzin stanowią wydatki budżetu państwa pomniejszone o koszty obsługi.</p> <p>Projektowana ustawa, w porównaniu do obowiązujących rozwiązań, nie wpływa na sytuację osób niepełnosprawnych lub starszych.</p>							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
<p>Komentarz:</p> <ul style="list-style-type: none"> – po stronie wnioskodawcy o świadczenia z funduszu alimentacyjnego nastąpi zwolnienie z konieczności dostarczania tradycyjnych zaświadczeń z urzędu skarbowego przez osoby opodatkowane na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym, tym samym po stronie organu właściwego nałożony będzie obowiązek samodzielnego pozyskania danych podatkowych, co oznacza zwiększenie liczby procedur po stronie organu właściwego, – w sprawach o świadczenia rodzinne i świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywać się będzie wyłącznie drogą elektroniczną. Oznacza to zmniejszenie liczby procedur dla organów właściwych i wojewodów, – w sprawach o realizowane w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze i świadczenia dla bezrobotnych nie będą miały zastosowania przepisy dotyczące ponagłeń. Oznacza to zmniejszenie liczby procedur dla wojewodów, marszałków województw i starostów. 	
9. Wpływ na rynek pracy	
Proponowane rozwiązanie nie mają wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu na pozostałe obszary.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
<p>Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem zmian:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) związanych z rozszerzeniem katalogu dochodów nieopodatkowanych, składających się na dochód rodziny uprawniający do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Funduszu Pracy – które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2021 r. Termin wejścia w życie podyktowany jest terminem, od którego można składać wnioski o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego (od 1 lipca danego roku); 2) związanych z ujawnieniem dłużnika w Krajowym Rejestrze Zadłużonych – które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2021 r., tj. z dniem, w którym wchodzi w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, z późn. zm.); 3) które jednoznacznie będą wskazywały, że nie usuwa się z biur informacji gospodarczej informacji o długach dłużników alimentacyjnych wobec Skarbu Państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, dopóki długi te nie zostaną na rzecz Skarbu Państwa spłacone – które wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Sześciomiesięczne <i>vacatio legis</i> jest niezbędne dla biur informacji gospodarczej na dostosowanie swoich systemów teleinformatycznych do nowych regulacji. 	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ewaluacja po trzech latach od wprowadzenia zmiany poprzez analizę sprawozdań rzeczowo-finansowych w zakresie liczby świadczeniobiorców świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydatków na te świadczenia.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	

Raport z konsultacji publicznych oraz opiniowania projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa z chwilą skierowania projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu dobry start do uzgodnień, konsultacji publicznych oraz opiniowania, ww. projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

W trakcie konsultacji publicznych i opiniowania projektu ustawy stanowisko zaprezentowali wojewodowie. Wojewodowie docenili starania Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmierzające do uproszczenia procedur ustalania świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Wojewodowie wnieśli jednak szereg uwag do szczegółów zaproponowanych zmian, a także zaproponowali dodatkowe rozwiązania, które nie były objęte pierwotną wersją projektu.

Uwzględnione zostały następujące uwagi:

- wojewodowie docenili uproszczenie procedury polegające na likwidacji obowiązku uchylania przez organy właściwe swoich decyzji przed wydaniem decyzji wojewody, jednak zwracali uwagę (głównie Małopolski i Wielkopolski) na związane z tym trudności praktyczne – uwaga ta została uwzględniona w taki sposób, że już samo ustalenie koordynacji za konkretny okres (które odbywać się będzie w drodze postanowienia, na które służy zażalenie) uchylało będzie z mocy prawa rozstrzygnięcie organu właściwego za ten okres,
- wojewodowie zaproponowali, aby procedura zastąpienia rozstrzygnięcia organu właściwego przez rozstrzygnięcie wojewody obejmowała wszystkie rodzaje rozstrzygnięć organu właściwego ustalających prawo do świadczeń, a nie tylko rozstrzygnięcia przyznające świadczenia,
- wojewodowie zwracali uwagę na trudności praktyczne w realizacji przepisu, który nakazuje załatwianie w pierwszej kolejności spraw, w których pierwszeństwo ma ustawodawstwo polskie (podnoszono przede wszystkim, że ustalanie pierwszeństwa

wymaga dokładnego zbadania sprawy, które mogłoby zakończyć się wydaniem rozstrzygnięcia w każdej z badanych spraw),

- wojewodowie często zgłaszali potrzebę doprecyzowania w postaci aktu wykonawczego sposobu przekazywania wniosków przez organy właściwe (tj. wprowadzenie ich do systemu teleinformatycznego, a nie np. przesłania skanu wniosku złożonego w papierowej postaci).

Nie uwzględniono następujących uwag:

- wydłużenie okresów zasiłkowych i okresu świadczeniowego albo wręcz przyznawanie świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego na czas nieokreślony,
- rezygnacja z konieczności wydawania decyzji administracyjnej przy każdej waloryzacji świadczeń pielęgnacyjnych. Zaproponowano, aby waloryzacja wysokości świadczeń odbywała się wyłącznie w drodze obwieszczenia publikowanego w Monitorze Polskim,
- likwidacja mechanizmu „złotówka za złotówkę” w świadczeniach rodzinnych,
- brak odsetek od nienależnie pobranych świadczeń, wynikających z decyzji tymczasowych wydanych na podstawie art. 7 rozporządzenia 987/2009,
- wydłużenie terminu na załatwienie spraw przez wojewodów – najczęściej proponowano termin 6 miesięcy.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego wyraziła pozytywną opinię o projekcie.